

Paavalin (ja Timoteuksen) kirje Filippiläisille

Aramea – suomi interlinear. Paavalin äidinkielen versio, 1905 Critical text ja Codex Khabouris mukaan. Aramean teksti loppuu mainintaan, että ”kirjoitettu Roomassa ja lähetetty Epafrodituksen käsien kautta”. Suomennettu elokuussa 2014, tarkistus ja kielellisiä tarkennuksia 17.5.2015. // T.L.

1:1 פולוס וטימתאוס עבדא דישוע משיחא לכלהון

kaikille Messias Jeshuan palvelijat Timotheos ja Paulos .

קדישא דבישוע משיחא דאית בפיליפוס עם קשישא

vanhimmat kanssa Filippos'ssa on joka Messias Jeshuassa jotka pyhät

ומשמשנא:

seurakuntapalvelijat ja

Paulos ja Timoteos, Messias Jeshuan palvelijat, kaikille niille pyhille, jotka ovat Messias Jeshuassa; jotka ovat Filippoksessa, vanhinten ja seurakuntapalvelijoiden kanssa.

2 טיבותא עמכון ושלמא מן אלהא אבון ומן מרן ישוע

Jeshua herrastamme ja isämme Jumalasta rauha ja kanssanne siunaus .

משיחא:

Messias

Siunaus kanssanne, ja rauha, isästämme Jumalasta, ja meidän Herrastamme Jeshuasta, Messiaasta.

3 מודא אנא לאלהי על עוהדנכון אמינא:

aina muistonne ylle Jumalalleni minä kiitän .

Minä kiitän aina minun Jumalaani teitä muistaessani,

4 דבכל בעותי דעל אפיכון וכד חדא אנא מתכשף אנא:

minä rukoilen minä iloitsen kun ja kasvoistanne pyynnöissäni kaikissa .

kaikissa esirukouksissani teidän puolestanne, ja iloiten minä rukoilen,

Viimeinen rukous tässä on ”henkivaltojen sitomista” merkitsevä rukous. Talmud kertoo sanan selityksen, mutta ei käytä sitä; se on ollut käytössä sen ajan puhekielessä.

5 על שותפותכון דבאונגליון מן יומא קדמיא ועדמא

saakka ja ensimmäisestä päivästä evankeliumissa joka työtoveruutenne ylle .

להשא:

tähän

työtoveruutenne puolesta, joka on ollut evankeliumissa ensimmäisestä päivästä tähän saakka.

6 מטל דתכיל אנא על הדא דהו מן דשרי בכון עבדא

teot teissä aloitti kuka hän että tämä ylle minä luotan koska .

טבא הו נשלם עדמא ליומה דמרן ישוע משיחא:

Messias Jeshua Herramme päivälleen saakka täyttävä hän hyvät

Koska minä luotan tähän, että hän, joka aloitti teissä hyvät työt, hän on ne saattava loppuun, meidän Herramme, Jeshuan, Messiaan päivälle saakka.

7 הכנא גיר זדק לי למתרעיו על כלכון מטל דבלבי סימין

asetetut sydämessäni että koska teistä kaikista ajatella minulle puhdas sillä siten .

אנתון ובאסורי ובמפק ברוחי דעל שררה דאונגליון

evankeliumin totuutensa ylle joka hengessäni viemisessä ja kahleissani ja te

דשותפי אנתון בטיבותא:

siunauksessa te työtoverini

Sillä siten on minun puhdasta ajatella teitä kaikkia, koska teidät on minun sydämeeni asetettu, ja minun kahleissani ja puolustaessani evankeliumin totuutta, te olette minun työtovereitani, siunauksessa.

8 סהד הו לי גיר אלהא דאיכנא מחב אנא לכון ברחמוהי

arrossaan teille minä rakastan kuinka että Jumala sillä minulle hän todistaa .

דישוע משיחא:

Messias Jeshuan

Sillä hän, Jumala, todistaa, että kuinka paljon minä teitä rakastan, Messias Jeshuan armon kautta.

9 והדא מצלא אנא דתוב נסגא ונתיתר חובכון בידעתא

tuntemisessa rakkautenne enentyisi ja lisääntyvä taas että minä rukoilen tätä ja .

ובכל סוכל דרוח:

hengen ymmärrys kaikessa ja

Ja tätä minä taas rukoilen, että lisääntykään ja enentykään teidän rakkautenne siinä tuntemisessa, ja kaikessa hengen ymmärryksessä.

10 דתהוון פרשין אילין דעהנן ותהוון דכין דלא תוקלא

loukkaus ilman puhtaat olisitte ja sopivaa joka ne erotatte olisitte että .

ביומה דמשיחא:

Messiaan päivässään

Että erottaisitte ne asiat, jotka ovat sopivia, ja olisitte puhtaat, ilman loukkausta, Messiaan päivänä.

11 ומלין פארא דזדיקותא דבישוע משיחא לשובחא

kirkkaudelle Messias Jeshuassa joka vanhurskauden hedelmää täynnä ja .

ולאיקרא דאלהא:

Jumalan kunnialle ja

Ja täynnä sitä vanhurskauden hedelmää, joka on Messias Jeshuassa, Jumalalle kirkkaudeksi ja kunniaksi.

12 עבא אנא דין דתדעון אחי דסוערני דילי יתיראית

enemmän minun olotilani että veljeni tietäisitte että mutta minä tahdon .

אתא לקדמוהי באונגליון:

evankeliumissa ensisijalle tuli

Mutta minä tahdon, veljeni, että te tietäisitte, että minun tilani tuli enemmän evankeliumin edistämiseksi.

13 הכנא דאף אסורי אתגליו במשיחא בפרטורין כלה

kaiken pretorion'ssa Messiaassa ilmestyi kahleeni myös että siten .

ולשרכא דכלנש:

jokaisen muille ja

Sillä tavalla, että myös minun kahleeni ovat ilmestyneet Messiaan kautta koko keisarin henkivartiostolle, ja jokaiselle muullekin.

14 וסוגאא דאחא דבמרן אתתכלו על אסורי ואשיחו

rohkeat ja kahleistani luottavaiset Herrassamme jotka veljien paljon ja .

יתיראית דלא דחלא לממללו מלתא דאלהא:

Jumalan sana puhumiselle pelon ilman enemmän

Ja monet veljet, jotka ovat meidän Herrassamme, ovat luottavaisia minun kahleideni tähden, ja saaneet enemmän rohkeutta, pelottomasti puhuakseen Jumalan sanaa.

15 ואנש אנש מן חסמא וחרינא אנש דין בצבינא

tahdossa mutta ihminen ihminen riita ja kateudesta ihminen ihminen ja .

טבא ובחובא למשיחא מכרזין:

saarnaavat Messiaalle rakkaudessa ja hyvä

Ja jotkut saarnaavat kateudesta ja riidasta, mutta jotkut hyvästä tahdosta ja rakkaudesta Messiaaseen.

16 מטל דידיעין דלמפק ברוחא דאונגליון סים אנא:

minä osoitettu evankeliumin hengessä lähettämään että tietävät että koska .

Koska he tietävät, että minut on osoitettu, evankeliumia puolustamaan.

17 הנון דין דבחרינא למשיחא מכרזין לא הוא דכיאת

vilpitiin että ole ei saarnaavat Messiaalle riidassa jotka mutta ne .

אלא דסברין דמוספין אולצנא לאסורי:

kahleilleni kärsimys lisäävät että toivovat että vaan

Mutta ne, jotka riidan kautta saarnaavat Messiaasta, eivät ole vilpittömiä, vaan he luulevat lisäävänsä kärsimystä minun kahleilleni.

ובהדא חדית וחדא אנא דבכל פרוס אן בעלתא 18

teeskentelyssä tai tavat kaikissa että minä iloitsen ja iloinnut tässä ja .

ואן בקושתא משיחא נתכרז:

saarnaava Messias totuudessa tai ja

Ja tässä minä olen iloinnut, ja iloitsen, että Messiasta kaikilla tavoilla saarnataan, olipa teeskennellen tai totuudessa.

ידע אנא גיר דהלין לחיא משתכחן לי בבעותכון 19

pyyntöjenne kautta minulle havaitaan elämälle nämä että sillä minä tiedän .

ובמוהבתא דרוחא דישוע משיחא:

Messias Jeshuan hengen lahjassa ja

Sillä minä tiedän, että nämä katsotaan minulle elämää varten, teidän esirukoustenne kautta, ja sen Messias Jeshuan hengen lahjan kautta.

איכנא דמסבר אנא ומסכא אנא דבמדס לא אבהת 20

häpeä en missään että minä odotan ja minä toivon kuten .

אלא בגליות אפא איך דבכלזבן אף השא נתרורב

kirkastuva nyt myös ajat kaikissa että kuin kasvot peittämättä vaan

משיחא בפגרי אן בחיא ואן במותא:

kuolemassa tai ja elämässä tai ruumiissani Messias

Niin kuin minä toivon ja odotan, etten missään häpeäisi, vaan kuin peittämättömin kasvoin, koko ajan ja myös nyt, Messias kirkastuisi minun ruumiini kautta, elämässä tai kuolemassa.

חיי גיר דילי משיחא הו ואן אמות יותרנא הו לי: 21

minulle hän hyöty kuolen jos ja hän Messias minun sillä elämäni .

Sillä minun elämäni on hän, Messias, ja jos kuolen, se on minulle hyödyksi.

Jutrana, יותרנא, hyöty, Sananlaskut 14:23 "Kaikesta vaivannäöstä on hyötyä..." – sama sana. Eikä kreikan kerdos κέρδος ole mikään voitto, vaan hyöty. Myös KJV sanoo "gain". Hyöty. Mistä "voitto" sitten tulee? Lutherilta! "Sterben ist mein Gewinn". Voitto olisi kreikassa nikos, νίκος 1Kor.15:54. Paavali ei ole sitä mieltä, että uskovan kuolema on voitto. Jeesuksen kuolema oli. Voittoa tässä jakeessa ei ole kuin luterilaisissa maissa.

22 אן דין אף בהלין חיא דבסרא פארא אית לי בעבדי

teossani minulle on hedelmä lihassa joka elämä näissä myös mutta jos .

לא ידע אנא מנא אגבא לי:

minulle valitsen mitä minä tiedä en

Mutta jos myös näissä eläminen, lihassa, saa aikaan hedelmää tekojeni kautta, minä en tiedä, mitä itselleni valitsen.

Paavali puhuu kahleistaan tässä ja jakeessa 19. Ajatus puuttuu kreikasta kokonaan.

23 אלצן לי גיר תרתיהין למפטר רגיג אנא דעם משיחא

Messiaan kanssa että minä haluan poistua ne kaksi sillä minulle ahdistaa .

אהוא והדא טב פקחא הות לי:

minulle olisi parempi paljon tämä ja olisin

Sillä minua ahdistaa nämä kaksi; minä haluaisin poistua, että olisin Messiaan kanssa, ja tämä olisi minulle paljon parempi.

24 אלא אף דאקוא בפגרי אלצא לי צבותא מטלתכון:

teidän tähden tahto minulle ahdistaa ruumiissani viipyä että myös vaan .

Vaan minua myös ahdistaa ruumiissani viipyminen, teidän tahtonne tähden.

25 והדא תכילאית ידע אנא דפאש אנא ומקוא אנא

minä pysyn ja minä viivyn että minä tiedän varmasti tämä ja .

לחדותא דילכון ולתרביתא דהימנותכון:

uskollisuutenne kasvatukselle ja teidän ilolle

Ja tämän minä varmasti tiedän, että minä jään ja pysyn, teidän iloksenne ja uskollisuutenne kasvatukseksi.

26 דכד אתא טוב לותכון נתיתר בי שובהרכון

kerskauksenne kauttani enentyvä luoksenne taas tulen kun että .

דבישוע משיחא בלחוד:

ainoastaan Messias Jeshuassa joka

Että taas tullessani teidän luoksenne, minun kauttani enentyisi teidän kerskauksenne, joka on yksin Messias Jeshuassa.

27 איכנא דיאא לסברתה דמשיחא הויתון מתדברין

ohjauksessa olette Messiaan evankeliumilleen sopiva että kuten .

דאן אתא אחזיכון ואן פריק אנא אשמע עליכון דקימין

seisovat jotka teistä kuulisin minä poissa jos ja teidät nähdä tulen jos että

אנתון בחדא רוח ובחדא נפש ומתנצחיתון אכחד

yksi kuin te kirkastatte ja sielu yhdessä ja henki yhdessä te

בהימנותא דאונגליון:

evankeliumin uskollisuudessa

Niin kuin on sopivaa evankeliumille, että olette Messiaan ohjattavina, että jos tulen, teidät näkisin, ja jos minä olen poissa, kuulisin teistä, että te seisotte yhdessä hengessä ja yhdessä sielussa, ja kirkastatte kuin yhtenä sitä evankeliumin uskollisuutta.

Ohjaus on tässä ennen kaikkea sanan tai puheen kautta tapahtuvaa (devar-juurella). Tsach on kirkas, sanasta tulee myös jotain naurua. Mutta aramean "kirkastatte", מתנצחיתון onkin luettu kreikkaan

"taistelette", אתכתשין vain yhden kirjaimen ero. Jos teksti olisi kreikasta käännetty, tässä lukisi – Normaalin taistelun tai "kilvoittelun" mukaan. "Kuin yksi"; ajatus on Paavalin ajan midrash 2Moos.1:10 jakeesta, jossa verbit yksikössä. Kansa oli niin yksimielinen, että faaraolle näytti siltä, että he toimivat "kuin yhtenä".

28 ובמדם לא מתתזיעין אנתון מן הנון דקימין לקובלן

vastaamme seisovat jotka näistä te horjutte älkää missään ja .

לתחיותא דאבדנהון ולחיא דילכון

teidän omanne elämälle ja heidän kadotuksensa herätykselle

Älkääkä missään horjuko näistä, jotka seisovat meitä vastaan, herättääkseen oman kadotuksensa, ja teidän oman elämänne.

Tachutha on ”herätys, virvoitus”. Kreikassa tässä puhutaan ”pelastuksen merkistä”, jae antaa ainakin käänöksissä ymmärtää, että pelottomuus olisi se merkki? Sellainen ajattelutapa ei sovi muun raamatun sanoman kanssa yhteen. Eikä kreikka edes käytä normaalia merkkiä, vaan sanaa, joka on vain kolme kertaa Utn teksteissä, kaikki Paavalin kirjeissä;

ἐνδείξις, εως, ἢ *proof* Ro 3:25f; 2 Cor 8:24. *Sign, omen* Phil 1:28.

והדא מן אלהא הו אתיהבת לכון דלא בלחוד מהימנו²⁹

uskolliset yksin ettei teille annettu se Jumalasta tämä ja .

תהימנון בה במשיחא אלא אף דעל אפוהי תחשון:

kärsitte kasvojensa tähden jos vaan Messiaassa hänessä uskotte

Ja tämä on teille Jumalalta annettu, että ette olisi uskollisia hänessä, Messiaassa, ainoastaan uskoessanne, vaan myös, jos hänen kasvojensa tähden kärsitte.

”Jumalasta annettu” puuttuu kreikasta. Samoin ”kasvot”, koska koko kasvojen asia ei ole kreikassa niin tärkeä kuin seemiläisissä kielissä.

ותסיברון אגונא איך הו דחזיתון בי³⁰

kauttani nähneet jonka se kuin kamppailu kestäisitte ja .

והשא שמעיתון עלי:

minusta kuulette nyt ja

Ja että kestäisitte sen kamppailun, niin kuin sen, jonka te olette minun kauttani nähneet, ja nytkin minusta kuulette.

Jae on jatkoa edelliseen, tämäkin on Jumalalta annettu. Kamppailu on agona, sama sana sekä arameassa että kreikassa. Sanan levinneisyydestä nykyisiinkin maailman kieliin on helppo päätellä, että se on alunperin seemiläistä alkuperää.

2:1 אן אית לכון הכיל בוואא במשיחא ואן ממלא

täynnä jos ja Messiaassa lohdutus sen tähden teille on jos .

בלבא בחובא ואן שותפותא דרוחא ואן רוחפא ורחמא:

armo ja myötätunto jos ja hengen yhteys jos ja rakkaudessa sydämissä

Sen tähden, jos teillä on se lohdutus Messiaassa, ja jos sydämenne ovat täynnä rakkautta, ja jos teillä on sitä hengen yhteyttä, ja myötätuntoa ja armoa,

2 שלמו חדותי דחד רעינא נהוא לכון וחד חובא וחדא

yksi ja rakkaus yksi ja teille oleva ajatus yksi että iloni täyttäkää .

נפש וחדא תרעיתא:

intohimo yksi ja sielu

täyttäkää minun iloni, että teillä olisi yksi ajatus, ja yksi rakkaus ja yksi sielu, ja yksi päämäärä.

3 ומדס בחרינא או בתשובחתא סריקתא לא תעבדון

te tekevä älkää turha kirkkaudessa tai riidassa mitään ja .

אלא במכיכות רעינא כלנש לחברה איך דמיתר

enemmän kuin lähimmäiselleen jokainen ajatus nöyryydessä vaan

מנה נחשוב:

ajatteleva hänestä

Ja mitään riitaa tai tarpeetonta kunniaa, älkää te tehkö, vaan jokainen mielen nöyryydessä, arvostaen lähimmäistään enemmän kuin itseään.

4 ולא אנש דנפשה נאצף אלא כלנש אף דחברה:

lähimmäisestään myös jokainen vaan huolehtiva sielustaan ihminen eikä .

Älköönkä kukaan huolehtiko omasta sielustaan, vaan jokainen myös lähimmäisestään.

5 והדא אתרעו בנפשכון הי דאף ישוע משיחא:

Messias Jeshua myös joka se sielussanne ajatelkaa tätä ja .

Ja tätä ajatelkaa sielussanne; sitä, mitä myös Jeshua, Messias, ajatteli.

Tässä ja edellisessä jakeessa on kreikan teksteissä todella paljon eroja toisiinsa.

6 הו דכד איתוהי בדמותא דאלהא לא הוא חטופיא

väkisin ollut ei Jumalan kaltaisuudessa oli (akk.) kun joka hän .

חשבה הדא דאיתוהי פחמא דאלהא:

Jumalan yhtäläinen olisi että tämä sen ajatellut

Hän, joka ollessaan Jumalan kaltaisuudessa, ei väkisin ajatellut, että tämä olisi yhtäläinen Jumalalle.

7 אלא נפשה סרק ודמותא דעבדא נסב והוא בדמותא

kaltaisuudessa oli ja otti palvelijan kaltaisuuden ja riisui sielunsa vaan .

דבנינשא ובאסכמא אשתכח איך ברנשא:

ihmispoika kuin havaittiin muodossa ja ihmislasten

Vaan riisui oman sielunsa, ja otti palvelijan kaltaisuuden; ja hän oli ihmislasten kaltainen, ja hänen havaittiin olevan kuin miehen muodossa.

8 ומכך נפשה ואשתמע עדמא למותא מותא

kuolema kuolemalle saakka kuuliainen ja sielunsa alensi ja .

דין דזקיפא:

sen teloituksen mutta

Ja hän alensi oman sielunsa, ja oli kuuliainen kuolemaan saakka; siihen ristin kuolemaan.

9 מטל הנא אף אלהא אסגי רמרמה ויהב לה שמא

nimi hänelle antoi ja hänet korotti paljon Jumala myös tämän tähden .

דמיתר מן כל שמהין:

heidän nimet kaikista suurempi joka

Tämän tähden myös Jumala on häntä paljon korottanut, ja antoi hänelle on sen nimen, joka on kaikkia niitä nimiä suurempi.

10 דבשמה דיצוע כל ברוך תכוף דבשמיא ובארעא

maassa ja taivaissa joka kumartaa polvi kaikki Jeshuan nimessään että .

ודלתחת מן ארעא:

maasta alla joka ja

Että hänen, Jeshuan, nimessä, kumartavat kaikki polvet; ne, jotka ovat taivaissa ja maassa, ja ne, jotka ovat maan alapuolella.

11 וכל לשן נודא דמריא הו ישוע משיחא לשובחא

kirkkaudelle Messias Jeshua hän Herra että tunnustava kieli kaikki ja .

דאלהא אבוהי:

isänsä Jumalan

Ja kaikki kielet ovat tunnustava, että Jeshua, Messias, on Herra; hänen isänsä, Jumalan kirkkaudeksi.

12 מכיל חביבי איכנא דבכלזבן אשתמעטון לא כד קריב

lähellä kun ei kuuliaisuutenne ajoissa kaikissa kuten rakkaat sen tähden .

אנא לכון בלחוד אלא השא דרחיק אנא מנכון יתיראית

runsaasti teistä minä kaukana että nyt vaan yksin teille minä

בדחלתא וברתיתא פלוחו פולחנא דחייכון:

elämänne palvelus palvelkaa vavistuksessa ja kunnioituksessa

Sen tähden, rakkaat, niin kuin koko ajan olette kuuliaisina, ei ainoastaan silloin, kun minä olen lähellänne, vaan nytkin, kun minä olen kaukana teistä, sitä enemmän palvelkaa kunnioituksessa ja vavistuksessa sitä teidän elämänne palvelusta.

Kreikkalaisen version mukaan meidän on tehtävä työtä "että pelastuisitte". Aramea taas kirjoittaa koko kirjeen niille, jotka Jeesus on omalla työllään pelastanut. Ajatus kreikassa lähtee siitä, että genetiivi d' "teidän elämänne" alussa on luettu "että", ja elämän tilalle taas valittu *soteria*, koska kreikan kielessä ei ole vastaavaa "elämää". Tällainen käänös saa ihmisen uskon elämän helposti horjumaan. Oikeastaan tuo palveleminen, *pelach*, on "maan viljelemistä", eli kaikkea siihen liittyvää työtä; kylvämistä, maaperän muokkausta ja hoitoa, lintujen pois ajamista... kyllä te, lukijat, tiedätte ja ymmärrätte.

13 אלהא הו גיר מחפט בכון אף למצבא אף למסער

valmistaakseen myös tahdolle myös teissä varjeele sillä hän Jumala .

הו מדם דצבין אנתון:

te tahdotte jota asia se

Sillä hän, Jumala, varjeele myös teidän tahtonne, valmistaakseen sellaisenkin asian, jota te tahdotte.

Kreikka antaa ymmärtää, että Jumalan tahdon toteutuminen olisi ihmisistä riippuvaista.

14 כלמדס הויתון עבדין דלא רטנא ודלא פולג:

jakaantuminen ilman ja valitus ilman teette olette asia kaikki .

Tehkää kaikki asiat ilman valitusta, ja ilman jakaantumista.

Room. 14:23 on mitpalag, מתפלג epäröidä. Kreikan versio menee sen mukaan. Peleg on kuitenkin jakaantumista, myös hebreassa, 1Moos.10:25 ym, ja ajatus on siis se, että seurakunta voisi toimia ”yhdellä sydämellä”, alkuseurakunnan malliin. Jos teksti olisi kreikan käännös, tässä olisi viimeinen sana pidempi, tai joku muu sana.

15 דתהוון תמימא ודלא מוס איך בניה דכיא דאלהא

Jumalan puhdistamat lapset kuin virhe ilman ja täydelliset olisitte että .

דעמרין בדרא עסקא ומעקמא ואתחזו בינתהון

heidän keskellä näkyvä ja kiero ja kova sukupolvessa kulkevat jotka

איך נהירא בעלמא:

maailmassa valkeudet kuin

Että te olisitte täydelliset ja virheettömät lapset, kuin Jumalan puhdistamat, jotka kulkevat kovan ja kieron sukupolven keskellä, ja ovat näkyviä heidän keskuudessaan, kuin valkeudet maailmassa.

Tavallaan jakeen voi osittain kääntää kreikastakin näin. En ymmärrä kreikan sanavalintoja tässä. Jos teksti olisi kreikasta käännetty, valkeuksien נהירא sijassa lukisi כוכבא . Tähdet. Olla näkyvä, lukuero kreikkaan (”olisitte” uudelleen) tulee tietysti siitä, että אתחזו luetaan אתהוון , ja sen ”et” את ajatellaan hebrean akkusatiiviksi. Mutta sama näkemisen ja olemisen ero esiintyy säännöllisesti.

16 דאיתיכון להון בדוכת חיא לשובהרי דילי ביומה

päivässään minun kerskaukselleni elämän paikassa heille te olette sillä .

דמשיחא דלא הוא איקא רהטת ולא סריקאית עמלת:

raatanut tarpeettomasti enkä juossut turhaan ollut ettei Messiaan

Sillä te olette heille elämän paikassa, minun kerskauksekseni Messiaan päivänä, etten ollut turhaan juossut, enkä turhaan raatanut.

Kreikka puhuu elämän sanasta. *Dukta* on erittäin harvinainen sana, on merkinnyt jotain tiettyä paikkaa temppelissä. Esiintyy vain muutamia kertoja rabbiinisissa teksteissä, jotka Paavali tunsu hyvin. Tässä yhteydessä tuo sana בדוכת on luettu בדורת - ja niin paikasta saadaan sana. ”Elämän sana” on vain 1Joh.1:1, jossa ”sana” on se profeetallinen sana, מלתא. ”Devar Chaim”-termiä ei ole olemassa, muualla kuin Delitzschillä. Myös ensimmäisen sanan voi lukea vähän eri tavalla ja saadaan kreikan ἐπέχω.

17 אלא אפן מתנקא אנא על דבחתא ותשמשתא

palvelustyö ja uhri ylle minä uhrataan vaikka vaan .

דהימנותכון חדא אנא ורוז אנא עם כלכון:

te kaikki kanssa minä riemuitsen ja minä iloitsen uskollisuudestanne

Vaan vaikka minut uhrataankin, sen juhlahuhrin ja palvelustyön tähden, minä iloitsen teidän uskollisuudestanne, ja riemuitsen teidän kaikkien kanssa.

Devachta on sellainen uhri, jota uhrattiin juhlanä, erityisesti pääsiäisenä. Aramea kääntää taas katseet omista "uhritoimituksista" siihen Golgatan uhriin eräänä pääsiäisenä, kauan sitten.

18 הכנא אף אנתון חדו ורוזו עמי:

kanssani riemuitkaa ja iloitkaa te myös samoin .

Samoin myös te, iloitkaa ja riemuitkaa minun kanssani!

19 מסבר אנא דין במרן ישוע דאשדר לותכון לטימתאוס

Timotheos'lle luoksenne lähetän että Jeshua herrassamme mutta minä toivon .

בעגל דאף לי נהוא לי נחא כד אלף מטלתכון:

teidän tähtenne opin kun levollinen minulle oleva minulle myös että pian

Mutta minä toivon Herramme Jeshuan kautta, että lähetän Timotheos'n pian teidän luoksenne, että minä saisin rauhoittua, kun saan tietää teistä.

Tässä on esimerkki *alef*-sanana käytöstä arameassa. Sanaa käytetään opettamisesta muuallakin, targumeissakin. Tätä taustaa vasten ne ilmestyskirjan 144,000 voi olla myös "144 opettajaa".

20 לית לי גיר אחרין הרבא דאיך נפשי הו דאכיפאית

varmasti että hän sieluni kuin joka täällä toinen sillä minulle ei ole .

יצף דילכון:

teidän joka huolehtia

Sillä minulla ei ole täällä toista, joka olisi kuin oma sieluni. Hän varmasti pitää teistä huolta.

21 כלהון גיר דנפשהון הו בעין ולא דישוע משיחא:

Messias Jeshuan eikä etsivät se sieluissaan jota sillä he kaikki .

Sillä he kaikki etsivät sitä, mitä on heidän omissa sieluissaan, eivätkä Jeshuan, Messiaan.

22 בוקיה דין דהנא ידעיתון דאיך ברא עם אבוהי הכנא

siten isänsä kanssa poika kuin että te tiedätte tämän mutta todistuksensa .

פּלַח עמי בסברתא:

evankeliumissa kanssani työskennellyt

Mutta hänen todistuksensa te tiedätte; että niin kuin poika oman isänsä kanssa, siten hän on työskennellyt kanssani evankeliumissa.

Paavali käyttää tässä kirjeessä ensimmäisen kerran aramean *sevarta*, "toivon sana", evankeliumia.

23 להנא מסבר אנא דאשדר לותכון בעגל מא דחזית

nähnyt jota mitä pian luoksenne lähettää että minä toivon tälle .

מא דלותי:

luonani joka mitä

Tätä minä toivon, että saan lähettää hänet teidän luoksenne niin pian, kuin olen nähnyt hänet luonani.

24 ותכיל אנא על מרי דאף אנא בעגל אתא אנא לותכון:

luoksenne minä tulen pian minä myös että herrani ylle minä luotan ja .

Ja minä luotan Herraani, että myös minä tulen pian teidän luoksenne.

25 השא דין אלצתני צבותא דאשדר לותכון

luoksenne lähettää että tahto minut ahdisti mutta nyt .

לאפרודיטס אחא דאיתוהי מעדרנא ופלאח דעמי

kanssani joka työmies ja auttaja on joka veli Epafroditus'n

דילכון דין שליחא ומשמשנא דחשחתי:

tarpeideni palvelija ja apostoli mutta teidän

Mutta nyt, tahto pakotti minua lähettämään teidän luoksenne Epafroditus'n; veljen, joka on auttaja ja työmies, joka on minun kanssani, mutta on teidän lähettiläs, ja minun tarpeideni palvelija.

Apostoli on sama sana kuin lähetetty, lähettiläs, arameassa. Tsevutha, tahto, ehkä sen voi kääntää olosuhteeksikin. "Tilanne kehotti". Työmies, papillisella aspektilla. Palvelija, seurakuntapalvelija.

26 מטל דסוא הוא למחזא לכלכון ומעק הוא

oli suri ja teille kaikille näkemiselle oli ikävöi että koska .

דידע דשמעתון דאתכרה:

hän sairasti että kuulleet että tiesi kun

Koska hän ikävöi teidän kaikkien näkemistä, ja hän oli surullinen, kun tiesi teidän kuulleen, että hän sairasti.

27 אף אתכרה גיר עדמא למותא אלא אלהא רחם עלוהי

hänellä armo Jumala vaan kuolemalle saakka sillä hän sairasti myös .

לא הוא דין עלוהי בלחוד אלא אף עלי דלא תהוא לי

minulle oleva ettei ylleni myös vaan yksin hänellä mutta ollut ei

עקא על עקא:

suru ylle suru

Sillä hän myös sairasti, kuolemaan saakka, vaan Jumala armahti häntä, mutta ei ainoastaan häntä, vaan myös minua, ettei minulle olisi murhetta murheen päälle.

Tässä tulee esiin aramean ja hebrean sanonnat, kuinka siunaukset, armot ja kirouksetkin, tulevat sanatarkasti ihmisen päälle. "Jumalan armo oli hänen päällään", mutta laitoin sen suomennokseen luettavuuden takia lyhyemmin.

28 חפיטאית הכיל שדרתה לותכון דכד תחזוניהי תוב

taas hänet näette kun että luoksenne hänet lähetän sen tähden varmasti .

תחדון ולי קליל נהוא נפאשא:

hengähdys oleva vähäinen minulle ja iloitsette

Sen tähden minä varmasti lähetän hänet teidän luoksenne, että kun te taas näette hänet, te iloitsette, ja minulla on oleva pieni hengähdystauko.

Hengähdyksen sijasta kreikka käyttää tässä sanaa *alypos*, ἄλυπος, jota ei esiinny missään muodossa, missään muualla kreikankielisessä tekstissä, ei edes LXX puolella. Sana on tulkittu ”murheista vapaaksi”. Pieni, vähäinen on kokonaan poissa kreikan teksteistä.

29 קבלוהי הכיל במריא בכל חדוא ולאילין דהכנא אנון

ovat siten joka niille ja ilo kaikessa Herrassa sen tähden vastaanottakaa .

באיקרא אחודו אנון:

heitä pitäkää kunniassa

Sen tähden vastaanottakaa hänet Herrassa, kaikessa ilossa, ja ne, jotka siten ovat, pitäkää kunniassa.

30 מטל עבדא גיר דמשיחא עדמא למותא מטי ובסר על

ylle tallasi ja lähestyi kuolemalle saakka Messiaan sillä työn tähden .

נפשה דנמלא מדם דבצרתון הויתון בתשמשתא דלותי:

luonani joka palvelustyössä ollut puuttunut joka asia täyttävä että sielunsa

Sillä Messiaan työn tähden hän oli lähellä kuolemaa, ja tallasi jalkoihinsa omaa sieluaan, että täyttäisi sen, mitä siitä palvelustyöstä minun luonani teiltä puuttui.

3:1 מכיל אחי חדו במרן הנין כד הנין דאכתוב לכון

teille kirjottaminen että nämä kun nämä herrassamme iloitkaa veljeni sen tähden .

לא מאנא לי מטל דלכון מזהרן:

loistoksenne teidän tähden minulle väsyttä ei

Sen tähden, veljeni, iloitkaa meidän Herrassamme näistä, kun näiden kirjoittaminen teille ei minua väsyttä, vaan on teidän loistoksenne!

Loisto on *zohar*, sillä on myös varjeleva ja huolehtiva merkitys. Mark.14:44 kreikka käyttää sanaa *asfalos*, ἀσφαλῶς ”tarkoin vartioituna”-merkityksessä. Se on vähän kaukaa haettava, tässä kun ei ole kyse vankien vartioimisesta, vaan vapaista Jumalan lapsista.

אזדהרו מן כלבא אזדהרו מן פעלא בישא אזדהרו²

varokaa pahan tekijöistä varokaa koirista varokaa .

מן פסק בסרא:

lihassa leikkaajista

Varokaa niitä koiria, varokaa niitä pahantekijöitä, varokaa niitä ympärileikkaajia!

גזורתא גיר חנן איתין אילין דפלחינן לאלהא ברוחא³

hengessä Jumalalle palvelemme jotka nämä olemme me sillä ympärileikatut .

ומשתבהרין בישוע משיחא ולא תכילין על בסרא:

lihassa ylle luotamme emmekä Messias Jeshuassa kirkastamme ja

Sillä ympärileikattuja olemme me, nämä, jotka palvelemme Jumalaa hengen kautta, ja kirkastamme Jeshuaa, Messiasta, emmekä luota lihaan.

כד לי אית הוא לי תוכלנא אף על בסרא אן גיר אנש⁴

ihminen sillä jos lihassa ylle myös luottamus minulle oli minulle kun .

סבר דתוכלנה בבסרא הוא יתיר מנה אנא:

minä hänestä enemmän hän lihassa luottamuksensa toivoo

Kun minulla oli, mihin asettaa luottamus myös lihassa. Sillä jos joku toivoo, että luottamuksensa olisi lihassa, minä vielä enemmän kuin hän,

גזירא בר תמניא יומין מן טוהמא דאיסריל מן שבטא⁵

heimosta Israelin perheestä päivät kahdeksan poika ympärileikattu .

דבנימין עבריא בר עבריא בנמוסא פרישיא:

fariseus sanassa hebrea poika hebrea Benjamin'n

ympärileikattu poika kahdeksantena päivänä, Israelin perheestä, Benjaminin heimosta, hebrealainen, hebrealaisen poika, kirjoitetussa sanassa fariseus.

6 בטננא רדופא דעדתא ובזדיקותא דנמוסא

sanan vanhurskaudessa ja seurakunnan vainooja intohimossa .

דלא רשין הוית:

olin pahuuksia ilman

Intohimoinen seurakunnan vainooja, ja siinä sanan vanhurskaudessa minä olin ilman rikoksia.

7 אלא הלין דיותרנא הוי לי חוסרנא חשבת אנין

niitä ajattelin menetykselle oli hyötyä joka nämä vaan .

מטל משיחא:

Messias tähden

Vaan nämä, joista oli minulle hyötyä, minä luin ne itselleni menetykseksi, Messiaan tähden.

8 אף חשב אנא להיין כלהיין חוסרנא מטל רבותא

suuruus tähden menetykselle kaikki niille minä ajattelen myös .

דידעתה דישוע משיחא מרי הו דמטלתה כלמדס חסרת

menetin asia kaikki tähtensä jonka hän herrani Messias Jeshuan tuntemisensä

ואיך זבלא חשבת דלמשיחא אתר:

saisin Messiaalle että ajattelin lanta kuin ja

Minä myös ajattelen ne kaikki menetykseksi Messias Jeshuan, minun Herrani, suuruuden tuntemisen rinnalla; hänen, jonka tähden minä menetin kaiken, ja pidin niitä kuin lantana, että saisin Messiaan.

9 ואשתכח בה כד לית לי זדיקותא דנפשי הי

se sieluni vanhurskaus minulle ei ole kun hänessä havaittaisiin ja .

דמן נמוסא אלא הי דמן הימנותא דמשיחא דאיתיה

on joka Messiaan uskollisuudesta joka se vaan sanasta joka

זדיקותא דמן אלהא:

Jumalasta joka vanhurskaus

Ja minun havaittaisiin olevan hänessä, kun minulla ei ole sitä oman sieluni vanhurskautta, joka tulee kirjoitetusta sanasta, vaan se, joka tulee Messiaan uskollisuudesta; joka on se vanhurskaus, joka on Jumalasta.

10 דבה אשתודע לישוע ולחילא דקימתה ואשתותף

ottaisin osaa ja ylösnousemuksensa voimalle ja Jeshuan tuntisin kautta että .

בחשוהי ואתדמא במותה:

kuolemassaan liittyisin ja kärsimyksissään

Että sen kautta tuntisin Jeshuan, ja hänen ylösnousemuksensa voiman, ja ottaisin osaa hänen kärsimyksiinsä ja liittyisin hänen kuolemaansa.

Liittyminen on tässä veren kautta liittymistä.

11 דלמא אשכח אמטא לקימתא דמן בית מיתא:

kuolleiden huoneesta joka ylösnousemukseen päästä kykenen ehkä että .

Että ehkä kykenen pääsemään siihen ylösnousemukseen, joka on kuolleista.

12 לא הוא מן כדו נסבת או מן כדו אתגמרת אלא רהט

juoksen vaan lopussa tästä tai saanut tästä ollut ei .

אנא דלמא אדרך למדם דמטלתה אדרכני ישוע משיחא:

Messias Jeshua siirretty tähtensä jonka asialle saisin ehkä että minä

Ei niin, että olisin jo saanut tai päässyt loppuun, vaan minä juoksen, että ehkä saisin omakseni sen, joka on Messias Jeshuan tähden minulle siirretty.

Siirtää on tässä kokonaan juridinen omaisuuden siirtotermi.

13 אחי אנא על נפשי לא רנא אנא דאדרכת חדא דין

mutta yksi saavuttanut että minä luule en sielustani minä veljeni .

ידע אנא דדבסתרי טעא אנא ולקדמי משתושט אנא:

minä tavoittelen edelleni ja minä unohtanut takanani joka minä tiedän

Veljeni, en minä omasta sielustani luule, että olisin sen saavuttanut, mutta yhden minä tiedän; sen, joka on takanani, minä olen unohtanut, ja sitä, mikä on edessäni, minä tavoittelen.

14 ורהט אנא לוקבל נישא דאסב זכותא דקרינא דלעל

ylhäältä kutsuttu johon palkinnon saan että häät kohti minä juoksen ja .

דאלהא בישוע משיחא:

Messias Jeshuassa Jumalan

Ja minä juoksen kohti sitä häätjuhlaa, että saan sen palkinnon, johon minut Jumala on ylhäältä kutsunut, Jeshuan, Messiaan kautta.

Zekoth on ”palkinto tulevassa maailmassa” ja Nish on häätjuhlan alku. Jokainen voi itse tarkistaa esim. Jastrowin sanakirjasta, jos haluaa. Paavali käyttää esimerkiksi palkinnosta kokonaan rabbiinista termiä, eikä kyse siis olekaan mistään kreikkalaisesta kilpaurheilusta, joka oli tuon ajan uskovalle kauhistus.

15 אילין דגמירין הכיל הלין נתרעון ואן מדם אחרניאית

muutoin mitään jos ja ajatelkoot nämä sen tähden loppuun pääsevät jotka ne .

מתרעין אנתון אף הדא אלהא נגלא לכון:

teille paljastava Jumala tämän myös te ajattelevat

Sen tähden ne, jotka ovat loppuun pääsemässä, näitä ajatelkoon, ja jos jotkut ajattelevat toisella tavalla, myös tämän on Jumala teille paljastava.

16 ברם להדא דמטין בחד שבילא נשלם ובחדא אויותא:

yhteys yhdessä ja seuraava polkua yhdessä saavutamme että tämän kuitenkin .

Kuitenkin, että tämän saavutamme, seuratkaamme sitä polkua yhdessä, ja siinä yhdessä yhteydessä.

Yhteys on tässä, 2Kor.6:16 ja Ef.4:3, ei muualla. Polku ei siis ole mikään valtatie, vaan kapea polku, ja sitä tulisi kulkea niin yksimielisesti, että tuo polun seuraaminenkin on yksikkömuodossa. Paavalilla on tässä sama ajatus, kun Elia ja Elisa kulkivat yhdessä, ja siinäkin verbin mukaan vain yksi kulkee. 2Kun.2:1.

17 אתדמו בי אחי והויתון מתבקין באילין דהכנא מהלכין

vaellatte siten että näissä tarkkaillkaa olkaa ja veljeni minussa ”olkaa samaa verta” .

איך דמותא דבן חזיתון:

nähneet meissä jonka kaltaisuus kuin

Olkaa samanlaisia kanssani, veljeni, ja tarkkaillkaa näitä, että siten vaellatte, kuin olette meidän kauttamme mallin nähneet.

Vaellus, halaka, on normaalin uskovan jokapäiväistä elämää, Nooan esimerkin mukaan, 1Moos.6:9, ja on aina ollut erittäin tärkeä termi sekä alkuseurakunnalle, että messiaanisisille ja juutalaisille nykyisinkin.

18 אית גיר סגיאא דאחרניאית מהלכין הנון דזבנין סגיאן

monet kerrat jotka ne vaeltavat toisin jotka paljon sillä on .

אמרת לכון עליהון השא דין כד בכא אנא אמר אנא הנון

nämä minä sanon minä itken kun mutta nyt heistä teille sanonut

דבעלדבבא אנון דזקיפה דמשיחא:

Messiaan ristinsä he vastustajat että

Sillä on paljon, jotka toisella tavalla vaeltavat, ne, joista minä olen monet kerrat teille sanonut. Mutta nyt minä itkien sanon, että he ovat Messiaan ristin vastustajia.

19 דחרתהון אבדנא הי הנון דאלההון כרסהון

heidän vatsa jumalat joiden ne se Abaddon heidän loppunsa .

ותשבוחתהון בהתתהון הלין דתרעיתהון בארעא הי:

se maassa ajatuksensa joiden nämä häpeässään kirkkautensa ja

Heidän loppunsa on kadotus, ne joiden jumalana on heidän vatsansa, ja heidän kunniansa on heidän häpeässään; nämä, joiden ajatukset ovat maassa.

20 דילן דין פולחנן בשמיא הו ומן תמן מסכינן למחינא

elämän antajalle odotamme sieltä ja on taivaissa palvelutyömme mutta meidän .

למרן ישוע משיחא:

Messias Jeshua herrallemme

Mutta meidän papillinen palvelutehtävämme on taivaissa, ja sieltä me odotamme elämän antajaa, meidän Herraamme Jeshuaa, Messiasta.

Pulchana on temppelissä suoritettavaa papillista palvelusta. Mielenkiintoista, että kreikassa on *politeuma*, πολιτεύμα, sana, joka esiintyy vain tässä, ja ainakin nykyajan sanakirjojen mukaan merkitys on jonkinlainen siirtokunta. Toisin sanoen; aramean פולחנן on luettu פולתין ja käännetty tukemaan juutalaisen ikivanhan opetuksen sijasta kreikkalaista Gibraltarin takana olevaa paratiisisaari-yhdyskuntaa. Samalla poistuu papillisen tehtävän ajattelemisen tarve. Elämän antaja, *machina*, on yleinen sana Jeesuksesta arameassa.

21 דהו נחלף פגרא דמוככן דנהוא בדמותא דפגרא

ruumiin kaltaisuudessa oleva että nöyryytksemme ruumis vaihtava hän että .

דשובחה איך חילה רבא הו דבה כל אשתעבד לה:

hänelle tehty alamainen kaikki kauttaan jonka se suuri voimansa kuin kirkkautensa

Sillä hän on vaihtava sen meidän nöyryytksemme ruumiin, että se on oleva hänen kirkkautensa ruumiin kaltainen, sen hänen suuri voimansa mukaan, jonka kautta kaikki on tehty hänelle alamaiseksi.

4:1 מכיל אחי חביבא ורחימא וחדותי וכלילי הכנא

siten kruununi ja iloni ja ystäväni ja rakkaat veljeni sen tähden .

קומו במרן חביבי

rakkaani herrassamme seisokaa

Sen tähden, rakkaat veljeni, ja ystäväni ja iloni, ja minun kruununi; siten seisokaa meidän Herrassamme, rakkaani!

2 מן אוהדיא בעא אנא ומן סונטיכא דחד רעינא

ajatus yksi että Suntike'sta ja minä pyydän Euhodja'sta .

נהוא להין במרן:

herrassamme heille oleva

Euhodiaa ja Suntikea minä pyydän, että he olisivat yksimielisiä meidän Herrassamme.

3 אף מנד בעא אנא בר זוגי שרירא דתהוא מעדר להין

heille auttaa oleva että totuus ikeeni poika minä pyydän teistä myös .

דהנין לאי עמי באונגליון עם קלמיס ועם שרכא דמעדרני

auttajani muut kanssa ja Klemis kanssa evankeliumissa kanssani raatavat ne jotka

הנון דשמהיון כתיבין בכתבא דחיא:

elämän kirjassa kirjoitetut heidän nimensä jotka ne

Myös teistä, minun ikeeni todelliset kantajat, minä pyydän, että olisitte auttamassa niitä, jotka minun kanssani tekevät evankeliumin työtä, Klemis'n kanssa, ja muiden auttajieni kanssa; ja niitä, joiden nimet ovat kirjoitetut elämän kirjassa.

"Ikeeni kantaja" eli työtoveri on KR38 laitettu kreikasta transliteroituna. KJV menee aramean mukaan.

4 חָדוּ בַמֶּרֶן בְּכֹל־זֶבֶן וְתוֹב אָמַר אֲנִי חָדוּ:

iloitkaa minä sanon taas ja ajat kaikessa herrassamme iloitkaa .

Iloitkaa koko ajan meidän Herrassamme; ja taas minä sanon, iloitkaa!

5 וּמְכִיכֹתְכֹן תִּידַע לֹת כֹּל־נֶשׁ מֶרֶן קָרִיב הוּ:

hän lähellä herramme jokainen luokse tiedettäköön teidän nöyryytenne ja .

Ja tulkoon teidän nöyryytenne kaikkien ihmisten tietoon. Meidän Herramme on lähellä!

6 דָּמַדָּם לֹא תֵאֲצַפּוֹן אֶל־אֵל בְּכֹל־זֶבֶן בְּצִלּוֹתָא וּבִבְעוֹתָא

esirukouksessa ja rukouksessa ajat kaikessa vaan murehtiva älkää mistään .

וּבִתּוֹדִיתָא שְׂאֵל־תְּכֹן נִתִּידַעַן קִדָּם אֱלֹהֵא:

Jumalan edessä tiedettävät pyyntönne kiitoksessa ja

Älkää mistään murehtiko, vaan koko ajan rukouksessa ja esirukouksessa, ja kiitoksessa, saattakaa pyyntönne tietoon Jumalan edessä.

Murehtimisesta käytetään samaa sanaa kuin Snl.14:23. Siinä se sana liittyy "vaivan näkemiseen".

7 וְשִׁלְמָה דֵּאֱלֹהֵא הוּ דִּרְבַּ מֶן כֹּל מַדְעַ נְנִטֵר לְבוֹתְכֹן

sydämenne varjeleva ajatus kaikista suurempi joka se Jumalan rauhansa ja .

וּמַדְעִיכֹן בִּישׁוּעַ מְשִׁיחָא:

Messias Jeshuassa ajatuksenne ja

Ja se Jumalan rauha, joka on kaikkia ajatuksia suurempi, on varjeleva teidän sydämenne ja ajatuksenne Jeshuassa, Messiaassa.

8 מכיל אחי אילין דשרירן ואילין דנכפן ואילין דכאנן

oikeat jotka ne ja kestävät jotka ne ja totuudet jotka ne veljeni siis .

ואילין דדכין ואילין דרחימן ואילין דשביחן ואילין עבדא

teot ne ja ylistettävät jotka ne ja armolliset jotka ne ja puhtaat jotka ne ja

דשובחא ודקולסא הלין אתרעו:

ravitkaa nämä ylistyksen ja kirkkauden

Siis, minun veljeni; ne asiat, jotka ovat totuutta, ja jotka ovat kestäviä, ja jotka ovat oikeita, ja jotka ovat puhtaita, ja jotka ovat armollisia, ja jotka ovat ylistyksen arvoisia, ja niitä kirkkauden ja ylistyksen tekoja – näillä itseänne ravitkaa!

Ravitkaa, jakeen lopussa, on sanan ensisijainen merkitys TgGen.30:31 ym, kun paimen ruokkii lampaitaan. Sanan merkitys on myös, että "iloitkaa, mielistykää, valitkaa". Diakoni on arameassa "puhdas". Kestävä; menin keefa-kallion mukaan.

9 הלין דילפתון וקבלתון ושמעתון וחזיתון בי הלין סעורו

harjoittakaa nämä kauttani nähneet ja kuulleet ja saaneet ja oppineet jotka nämä .

ואלהא דשלמא נהוא עמכון:

kanssanne oleva rauhan Jumala ja

Nämä, mitä te olette oppineet ja saaneet, ja kuulleet ja nähneet minun kauttani, näitä harjoittakaa, ja rauhan Jumala on oleva teidän kanssanne.

10 רורבאית דין חדית במרן דאקפתון למאצף דילי

minun joka murheelleni kestäneet että herrassamme iloinnut mutta suuresti .

איכנא דאף יצפין הויתון אלא לא ספיקין הויתון:

ollut mahdollisuudet ei vaan olitte murheissa myös että kuten

Mutta minä olen suuresti iloinnut meidän Herrassamme, että te olette jaksaneet minun murhettani, niin että myös te olitte murheessa, vaikka teillä ei olisi ollut tilaisuuttakaan.

11 לא הוא דין מטל דחסר לי אמר אנא אנא גיר ילפת

oppinut sillä minä minä sanon minulle puutteen tähden mutta ollut ei .

דנהוא ספק לי הו מדם דאית לי:

minulle on joka mitään se minulle riittää oleva joka

Mutta minä sanon, ettei se ollut minun puutteeni tähden, sillä minä olen oppinut, että minulle riittää se, mitä minulla on.

12 ידע אנא דאתמכך ידע אנא הו אף דאתיתר בכל

kaikessa olla että myös se minä tiedän nöyryytyksen minä tiedän .

ובכל מדם מדרש אנא אף בסבעא אף בכפנא

nälässä myös runsaudessa myös minä osaan asia kaikissa ja

במשרתחותא ובחסירותא:

köyhyydessä ja äärimmäisessä

Minä tiedän, mitä on nöyryytys, minä tiedän myös, kuinka olla kaikessa, ja joka asiassa minä osaan olla, sekä runsaudessa, että myös äärimmäisessä nälässä ja köyhyydessä.

13 דכל מדם מצא אנא חילא במשיחא דמחיל לי:

minulle voimallistaa joka Messiaassa voima minä saavutan asia kaiken .

Kaiken minä saavutan sillä voimalla, joka on Messiaassa – joka minulle antaa voimaa.

14 ברם שפיר עבדתון דאשתותפתון לאולצני:

ahdistukselleni ottaneet osaa että tehneet kaunis kuitenkin .

Kuitenkin te olette tehneet kauniisti, kun olette ottaneet osaa minun ahdistukseeni.

15 ידעין אנתון דין אף אנתון פיליפסיא דבשוריא

alussa että filippiläiset te myös mutta te tiedätte .

דסברתא כד נפקת מן מקדוניה אפלא חדא מן עדתא

seurakunnista yksi ei edes Makedoniasta lähdin kun evankeliumin

אשתותף לי בחושבן מסבא ומתלא אלא אנתון בלחוד:

yksin te vaan antaminen ja saaminen tiliyhteydessä minulle otti osaa

Mutta te, filippiläiset, myös tiedätte, että evankeliumin alussa, kun minä olin lähtenyt Makedoniasta, ei yksikään seurakunnista ottanut osaa tiliyhteyteen kanssani, saamisessa ja antamisessa, ainoastaan te.

16 דאף לתסלוניקא חדא זבן ותרתין חשחתי שדרתון לי:

minulle lähetitte tarpeeni kaksi ja kerta yksi Thessalonika'lle myös että .

Myös Tessalonikaan yhden, ja kaksi kertaa, te lähetitte minulle minun tarpeeni.

17 לו דמוהבתא בעא אנא אלא בעא אנא דפארא נסגון

enentyvä hedelmä että minä pyydän vaan minä etsi lahjoituksia en .

לכון:

teille

En minä etsi lahjoituksia, vaan minä pyydän, että teidän hedelmänne enentyisi.

18 כלמדס קבלת ויתיר לי ומלא אנא ונסבת כל

kaikki sain ja minä täynnä ja minulle runsaus ja saanut asia kaikki .

דשדרתון לי ביד אפפרודיטס ריחא בסימא ודבחא

uhri ja suloinen tuoksu Epafroditus kautta minulle lähetitte joka

מקבלא דשפר לאלהא:

Jumalalle ihanaa joka hyväksyttävä

Kaiken minä olen saanut, ja minulla on runsaasti, ja olen täynnä, ja minä sain kaiken sen, mitä te lähetitte minulle Epafrodituksen kautta. Se on se suloinen tuoksu ja se hyväksyttävä uhri, joka on ihanaa Jumalalle!

19 ואלהי נמלא כלה סניקותכון איד עותרה בשובחא

kirkkaudessa rikkautensa kuin tarpeen kaikien täyttävä Jumalani ja .

דישוע משיחא:

Messias Jeshuan

Ja minun Jumalani täyttäköön kaikki teidän tarpeen, rikkautensa mukaan, Jeshuan, Messiaan, kirkkauden kautta.

20 לאלהא דין אבון שובחא ואיקרא לעלם עלמין אמין:

amen "aina ja iankaikkisesti" kunnia ja kirkkaus isämme mutta Jumalalle .

Mutta Jumalalle, meidän isällemme, kirkkaus ja kunnia, aina ja iankaikkisesti, amen!

21 שאלו בשלמא דלהון קדישא דבישוע משיחא שאלין

lähettävät Messias Jeshuassa jotka pyhät he kaikki rauhaa lähettäkää .

בשלמכון אחא דעמי:

kanssani jotka veljet rauhaa

Toivottakaa rauhaa kaikille niille pyhille, jotka ovat Jeshuassa, Messiaassa. Ne veljet, jotka ovat minun kanssani, toivottavat rauhaa teille!

22 שאלין בשלמכון כלהון קדישא יתיראית הלין

nämä erityisesti pyhät he kaikki rauhaa lähettävät .

דמן ביתה דקסר:

keisarin talostaan jotka

Kaikki pyhät toivottavat teille rauhaa; erityisesti nämä pyhät, jotka ovat keisarin perhettä.

23 טיבותה דמרן ישוע משיחא עם כלכון אמין:

amen te kaikki kanssa Messias Jeshua herramme siunauksensa .

Meidän Herramme Jeshuan, Messiaan, siunaus, on teidän kaikkien kanssa. Amen!